

AFLASTNING ifølge Serviceloven

Da vi fra flere medlemmer oplever, at deres behov for aflastning til deres pårørende ikke bliver tilgodeset, har vi bedt **socialrådgiver og medlem af fagrådet ved Landsforeningen for Prader-Willi Syndrom Jens Tamborg** om at beskrive reglerne i Serviceloven.

Som det fremgår af indlægget, skal kommunerne tilbyde aflastning både til børn og voksne med PWS, der bor hjemme.

Kommunen har endvidere en pligt til at oplyse om muligheden for aflastning, både til børn og voksne med PWS.

Voksne:

LBK nr 798 af 07/08/2019 Gældende
(Serviceloven)

§ 84. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Stk. 2. Kommunen kan tilbyde midlertidigt ophold til personer, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje.

I vejl. **VEJ nr 9341 af 08/05/2015 Gældende** om hjælp og støtte efter serviceloven står følgende:

83. Kommunalbestyrelsen har efter § 84 pligt til at sørge for tilbud om afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Derudover kan kommunalbestyrelsen tilbyde personer, der har et behov herfor, tilbud om et midlertidigt ophold i en almen plejebolig eller i en plejehjemsplads.

Det kan være en stor belastning - både fysisk og psykisk - at passe en plejekrævende person i hjemmet. En familie eller en person, der passer en pårørende med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne i hjemmet, kan derfor - efter en konkret, individuel vurdering af behovet - tilbydes afløsning eller aflastning efter § 84. Denne form for hjælp kan være en forudsætning for, at den plejekrævende person kan blive boende i hjemmet.

Personer, der bor alene, kan komme i en situation, hvor et midlertidigt ophold vil være den bedste løsning, hvis der skal ydes den optimale pleje og omsorg. For eksempel kan ældre, der er udskrevet fra hospitalet efter et hoftebrud, have behov for lidt ekstra opsyn de første par uger. Eller det kan være en ældre med en dobbeltsidig lungebetændelse af en karakter, der ikke nødvendiggør hospitalsindlæggelse, men hvor den ældre føler sig utryk ved at være alene hjemme. Det kan også være en ældre, der har været udsat for en psykisk belastning i form af overfald eller andet. Der er alene tale om et tilbud, og borgeren kan derfor vælge ikke at tage imod tilbuddet, men i stedet få den eventuelt fornødne hjælp i egen bolig.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at der er forskel på kommunalbestyrelsens pligt efter henholdsvis stk. 1 og stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan efter § 84, stk. 2, tilbyde et midlertidigt ophold. Kommunalbestyrelsen har således ikke, som efter § 84, stk. 1, pligt til at tilbyde et ophold.

Afløsning gives i hjemmet, mens aflastning gives uden for hjemmet, f.eks. i form af tilbud om dag-, nat- eller døgnophold i plejehjem eller plejebolig.

Afløsning og aflastning kan gives uafhængigt af, om betingelserne for at få midlertidig eller varig hjælp efter § 83 er opfyldt.

Serviceovens § 84, stk. 1, gælder også børn, jf. serviceovens § 44. Der kan herudover tilbydes hjælp efter §§ 41 og 42, samt § 52, stk. 3, (vedrørende børn under 18 år) eller §§ 96 og 100. Der henvises herom til vejledning 3 til serviceoven - Vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier.

Børn:

§ 44. Bestemmelserne i § 83, § 84, stk. 1, og § 86, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse vedrørende børn, der har behov herfor.

I **VEJ nr 9007 af 07/01/2014 Gældende** om særlig støtte til børn og unge og deres familier står der følgende om aflastning.

Bemærkninger af Jens Tamborg:

Pkt. 203 – 205 er ikke så relevante, da børn med PWS tit har brug for en til en dækning.

I pkt. 206 kan ses, at kommunerne har pligt til at tilbyde aflastning, hvilket fremgår af min fremhævelse, og endelig kan i pkt. 208 ses muligheden for at få dækket udgiften til ansættelse af hjælpere i hjemmet.

Aflastning

203. Forældre til børn og unge med nedsat funktionsevne eller kronisk eller langvarig lidelse har i varierende omfang behov for aflastning. En tilstrækkelig aflastning vil kunne medvirke til at bevare barnet eller den unge i hjemmet. Forældre kan ligeledes have behov for aflastning for at kunne give omsorg til søskende, der også har behov for deres forældre, og give sig tid til samvær med dem.

Aflastning kan foregå i almindelige dagtilbud til børn efter dagtilbudsloven eller i særlige dagtilbud efter serviceovens § 32, efter reglerne om personlig hjælp og pleje og aflastning, jf. serviceovens § 44, jf. §§ 83 og 84, ved timeaflastning ved privat antaget hjælp betalt eller ved timeaflastning formidlet gennem en kommunal aflastningsordning og betalt efter serviceovens § 41, i anbringelsessteder for børn og unge, jf. serviceovens § 67.

Udgangspunktet er, at anvendelse af en af de øvrige aflastningsordninger nævnt ovenfor skal gå forud for anvendelsen af serviceovens § 41 til aflastningsformål. Aflastningen etableres efter gældende regler på de nævnte områder.

Aflastning i dagtilbud

204. Det forhold, at et barn er i dagtilbud, betyder ikke nødvendigvis, at forældrene dermed har fået tilstrækkelig aflastning. Når det f.eks. drejer sig om børn, som kræver vedvarende pleje, omsorg eller overvågning på grund af nedsat funktionsevne eller kronisk eller langvarig lidelse, er det ofte nødvendigt, at forældrene aflastes ud over dagtilbuddet. Det kan gælde børn, som f.eks. ikke eller kun i ringe omfang kan bevæge sig, og børn, som er særligt pleje- eller opmærksomhedskrævende på grund af kommunikationsproblemer som døvhed, psykosier e.l.

Aflastning i særlige dagtilbud

205. De særlige dagtilbud kan tilbyde forældre til børn med betydelig og varigt nedsat funktionsevne lejlighedsvis aflastning. Der kan i de særlige dagtilbud etableres aflastning, der indebærer overnatning i weekenden, hvis der er behov herfor.

Aflastning efter servicelovens § 44, jf. § 84

206. Kommunalbestyrelsen har efter servicelovens § 44, jf. § 84, **pligt til at sørge for tilbud om afløsning eller aflastning til forældre eller andre nære pårørende, der passer et barn eller en ung med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.**

Det kan være en stor belastning - både fysisk og psykisk - at passe et plejekrævende barn eller en ung i hjemmet. En familie eller en person, der passer et barn eller en ung med en nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne i hjemmet, kan derfor - efter en konkret, individuel vurdering af behovet - få tilbud om afløsning eller aflastning efter servicelovens § 44, jf. § 84. Denne form for hjælp kan være en forudsætning for, at et barn med nedsat funktionsevne eller kronisk eller langvarig lidelse kan blive boende i hjemmet.

Afløsning og aflastning kan gives uafhængigt af, om betingelserne for at få midlertidig eller varig hjælp efter servicelovens § 83 er opfyldt.

Aflastning efter denne bestemmelse forudsætter ikke en forudgående børnefaglig undersøgelse af barnets eller den unges forhold, jf. servicelovens § 50. Ligeledes skal aflastningssteder efter denne bestemmelse ikke formelt godkendes af kommunen. Kommunen skal dog stå inde for aflastningsstedets kvalitet generelt.

Aflastning efter servicelovens § 52

207. Endelig kan der etableres aflastningsophold efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 5, der giver en særlig hjemmel til at iværksætte aflastningsophold for bl.a. børn og unge med nedsat funktionsevne eller kroniske eller langvarige lidelser, uden at aflastningen skal henføres under anbringelsesreglerne.

Efter bestemmelsen er det et krav, at aflastningsopholdet skal finde sted på en døgninstitution, i en netværksplejefamilie, i en plejefamilie eller på et godkendt opholdssted for børn og unge.

Aflastning efter denne bestemmelse forudsætter en forudgående undersøgelse af barnets eller den unges forhold, jf. § 50, og at der udarbejdes en handleplan efter servicelovens § 140, se punkt 329 ff i denne vejledning.

Aflastning efter servicelovens § 41

208. Hvis en af servicelovens øvrige aflastningsordninger ikke er tilstrækkeligt i det konkrete tilfælde, kan der ydes hjælp til dækning af nødvendige merudgifter til ansættelse af en hjælper efter servicelovens § 41 til aflastning. Der ydes kun hjælp til dækning af merudgifter efter servicelovens § 41 til aflastning i eget hjem.

Kommunalbestyrelsen bør være opmærksom på, at forældre ikke har mulighed for at indhente straffeattest eller børneattest på privat antaget hjælp, hvorfor kommunalbestyrelsen evt. kan tilbyde at gøre dette.

Når der ydes tilskud til privat antaget hjælp, bør kommunalbestyrelsen rådgive forældrene om det ansvar, der følger med at være arbejdsgiver. Forældre bør ligeledes gøres opmærksom på, at der normalt ikke kan antages personer, som er under 18 år.

Kombination af regler

209. Hvis en eller flere kommuner ønsker at etablere aflastningsforanstaltninger for børn med nedsat funktionsevne eller kronisk eller langvarig lidelse, kan dette ske efter de enkelte regler om dagtilbud, personlig og praktisk hjælp, afløsning eller aflastning efter servicelovens § 44 og døgntilbud efter § 52, stk. 3, nr. 5, eventuelt disse regler i kombination med hinanden. **Hvis disse former for aflastning ikke er tilstrækkeligt, kan der suppleres med ydelser efter servicelovens § 41 i form af hjælp til dækning af merudgifter ved ansættelse af en person til aflastning i eget hjem.**

Det må konkret vurderes, hvilket omfang aflastningen skal have. Der bør tages hensyn til, om det er en enlig forælder, eller om der er to til at tage sig af barnet. Er der to forældre, bør de også kunne aflastes samtidig.

Der bør som udgangspunkt foretages en samlet vurdering af de aflastningsbehov, familien har, herunder også hensynet til søskende til barnet med funktionsnedsættelse eller indgribende lidelse, da disse søskende kan have behov for deres forældres fulde opmærksomhed.